

Jeg er glad for, at hr. Svane ikke dristede sig til at pege på Det Konservative Folkeparti som et parti, der står for selvtilstrækkeligheden – det var ellers det, der vist nok lå i det – for så havde hr. Svane misforstået budskabet, som den konservative ordfører ellers beskrev meget præcist: at fællesskab og at komme hinanden ved godt kan foregå andre steder end i kommunalt regi, uden at det er noget, staten skal tage sig af, eller noget inden for den offentlige sektor.

Der er et ansvar, vi har for os selv og hinanden og vores familie, og det kan godt foregå privat, og det er ikke selvtilstrækkelighed. I øvrigt er vi fra Konservativt Folkeparti imod ikke bare den almindelige egoisme, men også gruppeegoismen.

Søren Søndergaard (EL):

Vi er sådan set glade for, der er kommet endnu et holdningsparti ind i Folketinget, nemlig Kristeligt Folkeparti. Vi synes, det er forfriskende med et parti, der har holdninger, også holdninger, som er inspireret af Norge.

Det betyder selvfølgelig ikke, at vi er enige i alt, hvad partiet kommer med. Nogle ting er vi enige i, synes vi er godt, andre ting er vi ikke enige i. Der har været ting på det sidste, hvor vi har været meget enige med Kristeligt Folkeparti. Det gælder f.eks. Kristeligt Folkepartis gode holdning til en undersøgelse af efterretningstjenesterne, og det gælder også Kristeligt Folkepartis ønske om at sætte skub i en værdidiskussion, som man jo kan sige allerede er startet her.

Når vi diskuterer værdier og har en værdidiskussion, er det klart, at for Enhedslisten slår vores udgangspunkt, det marxistiske udgangspunkt, selvfølgelig igennem. Vi tror ikke på eviggyldige værdier, som er adskilt fra tid og rum. Vi tror på, at de dominerende værdier, som folk forholder sig til, ikke alene er relateret til den eksisterende samfundsformation, men også i forhold til de forskellige klassers og grupperingers placering i samfundet, eller med et gammelt citat: »Det er ikke bevidstheden, som bestemmer den samfundsmæssige væren, men den samfundsmæssige væren, som bestemmer bevidstheden«.

De værdier, som har domineret Europa i dette århundrede, har først og fremmest været præget af 1800-tallets borgerlige revolutioner og arbejderbevægelsens fremkomst og udvikling. Fra de borgerlige revolutioner kom værdierne om de individuelle frihedsrettigheder, og

fra arbejderbevægelsen kom værdierne om sammenhold, solidaritet og social sikkerhed.

En sammenfatning af det værdigrundlag kan bl.a. findes i FN's Menneskerettighedserklæring, som jo netop har haft 50-års-fødselsdag sidste år. Den indeholder nemlig den gensidige understregning af såvel de individuelle som de sociale, kollektive værdier og rettigheder.

Alle disse værdier er ganske vist ikke blevet realiseret, og nogle gange kan man endda sige, at det er langt fra, de er blevet realiseret, men de har alligevel i Europa og især i det nordlige Europa udgjort en fælles referenceramme, som har bidraget til en følelse af homogenitet og samhørighed i samfundet.

Dér kan vi konstatere, når vi ser på de senere år, at der er sket en ændring og et opbrud i de seneste årtier. Nogle vil tillægge det dét, at der er kommet lidt flere indvandrere ind i landet, nogle vil tillægge det dét, at det er blevet forbudt at slå sine børn.

Der er blevet mange forklaringer på, hvorfor der er sket det opbrud. For Enhedslisten er årsagen, at der er mere grundlæggende samfundsmæssige ændringer, som afspejler den forandring vores samfund er i: fra et industrisamfund, hvor holdninger og værdier reproduceres, og så over til et nyt teknologisk samfund uden den masseproduktion, som vi har oplevet.

Det er klart, at den fundamentale ændring af samfundet rejser værdidiskussionen. Vi tror ikke på, at man i en sådan værdikommission kan blive enige om at konkludere på sådan en værdidiskussion, men det gør ikke diskussionen mindre relevant, tværtimod. Vi mener, at en sådan værdikommission, som Kristeligt Folkeparti foreslår, kan bruges til at igangsætte debatten, og det synes vi som sagt er vigtigt.

Vores udgangspunkt er, som jeg har sagt, samhørigheden mellem forskellige sæt af værdier, sociale værdier, værdier om lighed, frihed og – højtideligt sagt – broderskab. Derfor synes vi også, at det er et problem med det konkrete forslag, som Kristeligt Folkeparti er kommet med, at man udelukkende lægger vægt på det, der hedder de immaterielle værdier. Vi vil da godt konkret diskutere med Kristeligt Folkeparti, at man nederst i første spalte i deres forslag tilføjer de sociale værdier, så vi får gjort klart fra starten, at den diskussion, som skal være, anerkender, at der er et samspil mellem immaterielle værdier og materielle værdier; det vil sige, de forhold, som folk lever under.